

SPOLEČNĚ VŠE ZVLÁDNEME

**školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání**

**Základní škola a Mateřská škola
Horní Moštěnice,
příspěvková organizace**

Č. j.: 535/1. 1. 1. /2021/ZSHM

Obsah

1	Identifikační údaje.....	2
2	Charakteristika školy.....	3
2.1	Úplnost a velikost školy.....	3
2.2	Podmínky školy.....	3
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	3
2.4	Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery.....	4
2.5	Celoškolní projekty a aktivity, dlouhodobé projekty.....	5
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	6
3.1	Zaměření školy.....	6
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie Školního vzdělávacího programu.....	6
3.3	Klíčové kompetence.....	7
3.3.1	Kompetence k učení.....	7
3.3.2	Kompetence k řešení problémů.....	8
3.3.3	Kompetence komunikativní.....	8
3.3.4	Kompetence sociální a personální.....	9
3.3.5	Kompetence občanské.....	10
3.3.6	Kompetence pracovní.....	11
3.3.7	Kompetence digitální.....	12
3.4	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
3.5	Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	14
3.5.1	Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole.....	14
3.5.2	System péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole.....	15
3.6	Začlenění průřezových témat.....	15
4	Učební plán.....	15
5	Učební osnovy.....	15
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy.....	16
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	16
6.2	Autoevaluace školy.....	16
7	Slovníček pojmů ke ŠVP Základní školy a Mateřské školy Horní Moštěnice.....	17
8	Seznam použitých zkratk.....	19
9	Aktualizace ŠVP.....	20

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Společně vše zvládneme - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Údaje o škole

Název školy:

Základní škola a Mateřská škola Horní Moštěnice,
příspěvková organizace

Adresa školy:

Pod Vinohrady 30
751 17 Horní Moštěnice

Ředitel školy:

Mgr. Libor Kubík

Zástupce ředitele:

Mgr. Vlasta Krejčířová

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Karin Miklendová

IČO: 70981698

IZO: 102592951

REDIZO: 600146723

Datová schránka: 9f9mdpj

Bankovní spojení:

Provozní účet: 1885169309/0800

Mzdový účet 35-1885169309/0800

FKSP 107-1885169309/0800

Projektový účet 94-1885169309/0800

Kontakty:

telefon: +420 581 224 248

+425 734 325 920

web: www.zshornimostenice.cz

e-mail: zs@zshornimostenice.cz

Zřizovatel

Název:

Obec Horní Moštěnice

Adresa:

Dr. A. Stojana 120/41
751 17 Horní Moštěnice

IČO: 00301264

Kontakty:

telefon: +420 581 224 122

+420 581 224 233

fax +420 581 703 032

web: www.hornimostenice.cz

e-mail: ouhornimostenice@cbox.cz

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Horní Moštěnice, příspěvková organizace, je úplná škola s devíti postupnými ročníky a kapacitou 450 žáků. Na prvním i druhém stupni jsou v každém ročníku jedna, nebo dvě třídy. K organizaci školy patří obvykle dvě až tři oddělení školní družiny.

Do školy docházejí žáci z obce Horní Moštěnice a dojíždějí žáci i z okolních obcí. Celý areál školy je situován ve velmi pěkném a klidném prostředí uprostřed parku na okraji obce, mimo dopravní ruch. Škola je dojíždějícím žákům dostupná autobusovou i železniční dopravou. Všichni žáci i zaměstnanci školy mají možnost stravování ve školní jídelně. Školní jídelna včetně kuchyně se nachází v areálu školy.

2.2 Podmínky školy

Škola je pavilónová, tvoří ji tři samostatné učební pavilóny, budova tělocvičny, budova školní jídelny. Výukové pavilóny byly postaveny v roce 1964, budova tělocvičny v roce 1986 a budova školní jídelny v roce 1991. Objekty jsou vytápěny samostatnými plynovými kotelny.

Pro vlastní výuku má škola 9 kmenových učeben pro jednotlivé třídy, dále odborné učebny cizích jazyků, informatiky, fyziky, přírodopisu, hudební výchovy a výtvarné výchovy. K praktické výuce vaření má škola cvičnou kuchyň. K výuce tělesné výchovy je k dispozici velká tělocvična včetně dvou šaten a kompletního sociálního zařízení. Tělocvična je využívána i jako prostor pro shromáždění všech žáků školy. Pro venkovní výuku škola používá obecní multifunkční hřiště v areálu školy.

Činnost školní družiny probíhá v prostorách pavilónu 1. stupně a v pavilónu TV, kde se nachází také keramická dílna. Tento prostor může sloužit i jako učebna.

Škola je dobře vybavena didaktickými pomůckami. Pomůcky jsou soustředěny ve třídách, odborných učebnách a kabinetech.

Pro práci s informačními technologiemi je škola vybavena učebnou informatiky s počítači, které pracují v místní školní síti a jsou trvale připojeny pevnou linkou k internetu. V pavilónu 2. stupně slouží k výuce také multifunkční učebna s vlastním serverem. Ve všech učebnách jsou k dispozici buď dataprojektory, nebo interaktivní tabule. Celá škola je pokryta Wi-Fi sítí. K výuce jsou v síti nainstalovány výukové programy. Žákům 1. stupně slouží k výuce od školního roku 2013/2014 tablety.

Celý areál školy i jeho okolí je ideálním místem pro environmentální výchovu žáků. Žáci se mohou aktivně podílet na údržbě parku, utvářejí si potřebné citové i estetické vazby k přírodnímu prostředí. Důležité je i to, že mimo školní areál je na dosah již volná příroda (pole, remízky), která přímo nabízí možnost tematicky zaměřených přírodovědných vycházek i dalších tělovýchovných aktivit.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole pracuje 20-30 pedagogických pracovníků. Na obou stupních základní školy učí předmětům učitelé kvalifikovaní ve vysokoškolském magisterském studiu. Všechny předměty jsou vyučovány s požadovanou kvalifikací.

Všichni pedagogičtí pracovníci se zúčastňují odborných studijních kurzů a seminářů, pravidelně se vzdělávají v rámci DVPP. Výchovný poradce školy absolvoval vysokoškolské specializační studium. Oblast prevence rizikového chování je pověřen pedagogický pracovník, který rovněž absolvoval specializační studium.

Pedagogičtí pracovníci jsou v požadovaném počtu odborně připraveni k práci s moderními informačními technologiemi, které využívají při prezenční i distanční výuce.

Specializovanou poradenskou službu žákům a zákonným zástupcům poskytuje výchovný poradce a školní metodik prevence rizikového chování.

Ve škole jsou pedagogičtí pracovníci s potřebnými profesními dovednostmi – komunikativní ve směru k žákům, jejich zákonným zástupcům, ostatním pedagogům i odborníkům zajišťujícím pro školu speciální služby, schopní diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, udržet kázeň, průběžně se vzdělávat, hodnotit a modifikovat svou činnost.

2.4 Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Komunikace se zákonnými zástupci má na naší škole dlouholetou tradici. V souladu s potřebami školy je ustaveno **Sdružení rodičů a přátel školy**, které v této komunikaci reprezentuje potřeby a požadavky rodičovské veřejnosti. Současně je i velmi potřebným partnerem školy při organizování různých akcí a aktivit a při finanční podpoře školních akcí. Výbor SRPŠ na své schůzky zve vedení školy a přináší náměty a připomínky pro další práci školy.

Zákonní zástupci jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni na třídních schůzkách nebo při konzultacích s jednotlivými vyučujícími. K dispozici je jim taktéž elektronická třídní kniha, která umožňuje kontakt s vyučujícími přes systém Škola OnLine nebo e-mailem. V případě distanční výuky škola používá platformu Microsoft Teams. Všichni žáci mají zřízeny školní e-maily.

Školská rada zasedá v průběhu školního roku zpravidla dvakrát a projednává významné dokumenty školy a také potřeby školy, aktuální problémy i její perspektivu do budoucna. Jednání jsou věcná a konstruktivní. Hlavní snahou je zajistit optimální podmínky rozvoje školy a rozpracovat některé podněty vzešlé jak z jejího provozu, tak z podnětů zákonných zástupců. Schůzi Školské rady se účastní pravidelně téměř všichni členové a v případě závažných bodů jednání bývá k zasedání přizváno také vedení školy.

Naše škola velmi úzce spolupracuje s PPP v Přerově. PPP nám poskytuje informace a návrhy na vyšetření žáků v poradenských zařízeních. Podle jejího doporučení vytváříme individuální vzdělávací programy, proškoluje pedagogy, kteří pracují s žáky vzdělávanými dle § 16 ŠZ. PPP pravidelně zve a seznamuje výchovné poradce s novými vyhláškami, zákony a pedagogickými postupy.

Spolupráce se zřizovatelem, **Obcí Horní Moštěnice**, je rovněž na velmi dobré úrovni. Škola spolupracuje s obcí na různých akcích, zřizovatel aktivně podporuje činnost školy, její modernizaci i zapojení školy do mezinárodních projektů.

Škola nabízí i **poradenský servis**. Poradenský servis zajišťuje výchovný poradce a školní metodik prevence rizikového chování, kteří spolupracují s vedením školy, třídními učiteli, psychologem a dalšími pedagogickými pracovníky.

Zaměření poradenských služeb:

- **Prevence školní neúspěšnosti**
 - průběžná péče o žáky ohrožené školním neúspěchem
 - vytváření předpokladů pro snižování téhož
 - strategie učení, vhodná motivace
- **Prevence rizikového chování**
 - jsou vyčleněny konzultační hodiny výchovného poradce a metodika prevence pro žáky i zákonné zástupce
 - výchovný poradce s žáky rozebírá příčiny nevhodného chování, jeho projevy a nabízí možnosti jejich odstranění
 - metodik prevence i výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě (OSPODem), kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti
 - škola organizuje besedy a přednášky
 - ve škole je zřízena schránka důvěry, která je v péči metodika prevence
 - do oblastí prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím školního parlamentu
- **Kariérové poradenství**

- pro žáky škola organizuje exkurze, besedy
 - ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvořena nabídka diagnostiky k určení vhodné profesní orientace žáků
 - výchovný poradce pomáhá žákům i jejich zákonným zástupcům orientovat se v databázi středních škol
 - ve spolupráci s vedením školy zajišťuje výchovný poradce organizaci přihlašování žáků k dalšímu vzdělávání
 - pro žáky jsou k dispozici informační materiály, žáci si vyhledávají informace o školách v databázi škol
 - žáci využívají „Burzu škol“ a dny otevřených dveří na příslušných středních školách
- **Odborná podpora při integraci a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním**
 - výchovný poradce ve spolupráci s třídními učiteli poskytuje informace a návrhy na vyšetření žáků v poradenském zařízení a spolupracuje s ním
 - výchovný poradce dohlíží na termíny vyšetření, vede kartotéku žáků s priznanými podpůrnými opatřeními, konzultuje se speciálním pedagogem, informuje zákonné zástupce
 - **Poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi**

Škola soustavně monitoruje rizika chování žáků. Výchovný poradce sleduje možný výskyt problémů, koordinuje postup výchovné komise, svolává setkání se zákonnými zástupci, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti rizikového chování, využívá vybrané výchovné programy.

2.5 Celoškolní projekty a aktivity, dlouhodobé projekty

Celoškolní projekty a aktivity významně doplňují možnosti dílčích osnov vyučovacích předmětů, integrují výchovná a vzdělávací působení, umocňují jejich účinnost zejména za přispění vhodné motivace. Škola se podílí na vlastních, regionálních a příležitostně i mezinárodních projektech.

K dlouhodobým projektům patří:

Ovoce do škol
Mléko do škol
Zdravé zuby

K celoškolním aktivitám přispívá především zdravé prostředí školy, pitný režim, dotované mléčné přesnídávky, školy v přírodě, plavecký výcvik na 1. stupni školy a lyžařský výcvik ve spolupráci se Sdružením rodičů a přátel školy, preventivní programy, moderní prostorná tělocvična, asfaltové hřiště pro nácvik cyklistických zručností na dopravní soutěže, jakož i venkovní multifunkční hřiště a workoutové prvky.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

V našem pojetí je základní škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení a získávání pro život důležitých kompetencí učit se, řešit problémy a k získávání potřebných sociálních dovedností. Charakter práce školy má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Takto formulovaný obecný záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávání poskytovaného základní školou nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezdávka i v současné době považovány pouhé faktografické znalosti žáků.

Školní vzdělávací program vychází ze základních rysů **Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání**, který se stal závazným na základě Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 29. 8. 2005, pod č. j. 27002/2005-22. Rámcový vzdělávací program charakterizuje pojetí, cíle a obsah základního vzdělávání. Základní škola tvůrčím způsobem Rámcový vzdělávací program rozpracovává tak, aby byl realizován v konkrétních podmínkách škol.

Naším prvořadým záměrem je proměnit školu v prostředí, kde se žákům s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie Školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program Základní školy a Mateřské školy Horní Moštěnice, příspěvkové organizace, se v plném rozsahu ztotožňuje s výchovně vzdělávacími cíli a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

- osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení
- tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy
- všestranně a účinně komunikovat
- spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost
- projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací; vnímavost a citové vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- poznat své reálné možnosti a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- orientovat se v digitálním prostředí, bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích. Jsou klíčem k úspěšnosti člověka v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě. Na utváření klíčových kompetencí se podílejí všechny vzdělávací oblasti, které poskytují svým obsahem dostatek příležitostí k jejich naplňování.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány **kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence**

občanské, kompetence pracovní a kompetence digitální. Naplňování těchto kompetencí probíhá pomocí výchovně vzdělávacích strategií.

3.3 Klíčové kompetence

3.3.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- a) Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.
 - pozoruje, popíše, opakuje, vyvodí závěr
- b) Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.
 - vyhledává a hodnotí informace a za pomoci učitele je rozlišuje
- c) Operuje s obecně využívanými termíny, znaky, symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.
 - získává všeobecný přehled
- d) Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- e) Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.
 - sám se motivuje a je motivován

Kompetence k učení jsou naplňovány pomocí těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- vytváříme pozitivní vztah žáka k učení, vytváříme situace, aby měl žák z učení radost
- pomáháme žákům rozpoznat vlastní možnosti a samostatně vyhledávat nástroje k odstranění problémů v učení
- seznamujeme žáky s různými metodami učení
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce
- vedeme žáky k systematickému třídění a ukládání informací a využívání získaných poznatků v procesu dalšího učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- klademe důraz na práci s textem i porozumění čtenému

3.3.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- a) Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplňuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.
 - pojmenuje problém a odhalí pravděpodobnou příčinu problému
- b) Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.
- c) Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení logické, matematické a empirické postupy.
 - formuluje vlastní názor
 - navrhuje postup při řešení problémů
- d) Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.
 - vyhodnotí si správnost řešení problémů
- e) Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.
 - obhájí svůj názor na základě osvojených faktů
 - věcně kritizuje

Kompetence k řešení problémů jsou naplňovány pomocí těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- vedeme výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problémů a svá řešení dokázali zdůvodnit a obhájit
- pracujeme s nejrůznějšími zdroji informací, získané informace třídíme a vhodným způsobem aplikujeme při řešení problému
- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- využíváme kritického myšlení
- probouzíme v žácích zdravé sebevědomí, vedeme žáky k samostatnému řešení problémů

3.3.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- a) Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.

- vyjadřuje se srozumitelně a vlastními slovy
 - převypráví text, vytvoří osnovu
 - vypráví příběh
- b) Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.
- c) Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.
- pomocí diskuse, monologu či hry vyjadřuje své myšlenky
- d) Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
- e) Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.
- vhodně argumentuje

Kompetence komunikativní jsou naplňovány pomocí těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- nabízíme žákům dostatek prostoru k všestranné otevřené komunikaci, ke správné formulaci myšlenek
- vedeme žáky k svobodnému vyjádření a obhajobě svých názorů, podnětů
- učíme žáky vnímat, naslouchat a respektovat názor druhého
- využíváme komunikační a informační prostředky k aktivní a účinné komunikaci s okolním světem

3.3.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- a) Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně odlišuje kvalitu společné práce.
- dle svých schopností se zapojuje do společné práce a plní úkoly
- b) Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.
- řeší zadané úkoly ve skupinách nebo ve dvojicích
 - respektuje názory jiných, přijímá zkušenosti jiných

- pomáhá, dokáže požádat o pomoc, poděkovat
- c) Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.
- snaží se zorganizovat práci a rozdělit úkoly
 - diskutuje
 - hodnotí výkon ostatních
- d) Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- svůj nesouhlas vyjádří racionálními argumenty

Kompetence sociální a personální jsou naplňovány pomocí těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, vytváření a dodržování pravidel práce v týmu
- vedeme žáky k diskusi, respektování názoru jiných a odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi spolužáky
- podporujeme sebedůvěru a osobnost žáka
- směřujeme žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi

3.3.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- a) Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému nátlaku.
- pomůže nebo požádá o pomoc
 - reaguje na nevhodné projevy chování (šikana, hrubé zacházení)
- b) Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- dodržuje pravidla slušného chování
 - orientuje se ve svých právech i povinnostech
 - uznává pravidla morálky
- c) Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

- zaujme určitý postoj k problému, k dané situaci
- d) Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.
- účastní se besed, soutěží, sportovních aktivit
- e) Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.
- zapojí se do sběru papíru, citrusové kůry, baterií
 - třídí odpad
 - přispívá k ochraně životního prostředí

Kompetence občanské jsou naplňovány pomocí těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- vychováváme žáka jako svobodného občana, který si uvědomuje svá práva a povinnosti a respektuje práva druhých
- stanovujeme spolu s žáky základní pravidla chování ve třídě, dodržování společenských norem
- vedeme žáky k respektování, udržování našich tradic, kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům
- motivujeme žáky ke zdravému životnímu stylu, k ekologickému myšlení

3.3.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- a) Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- vytváří výrobky
 - reaguje na nové podněty
- b) Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.
- respektuje zdraví své i svých spolužáků
- c) Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.
- uvědomuje si své schopnosti a možnosti

- ověřuje si a využívá své znalosti
 - orientuje se v nabídce trhu práce, přemýšlí o náplni svého budoucího povolání
- d) Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.
- rozvíjí svou tvořivost
 - pracuje s hlasem – intonuje
 - komunikuje i jinými prostředky – zpěv, tanec, kresba, pantomima

Kompetence pracovní jsou naplňovány pomocí těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- rozvíjíme u žáků v rámci možností podnikatelské myšlení, vedeme žáky k uvědomění si podstaty, cíle i rizika podnikání
- směřujeme žáky k plnění povinností a závazků a k adaptování se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- podporujeme informovanost ze života práce, motivujeme žáky pro daný obor
- vedeme žáky k práci s ohledem na ochranu svého zdraví i zdraví druhých, učíme je nebát se práce, vážit si výsledků práce ostatních

3.3.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- a) Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- zautomatizuje si běžné činnosti práce s digitálními technologiemi
 - rozvíjí kreativitu
- b) Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- pracuje s informacemi a daty
 - volí optimální způsoby práce
- c) Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
- d) Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- e) Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.

- vnímá nové technologie jako výzvu k sebezdokonalování
 - uvědomuje si přínosy i rizika digitálních technologií
- f) Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.
- dodržuje bezpečnost při práci s digitálními zařízeními
 - respektuje zdraví své i ostatních
 - respektuje zásady etiky

Kompetence digitální jsou naplňovány pomocí těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- směřujeme žáky k novým metodám a způsobům vzdělávání prostřednictvím digitálních technologií
- rozvíjíme informatické myšlení žáků
- vybavujeme žáky znalostmi a dovednostmi, které jim umožní stát se tvůrci technologií
- motivujeme žáky k sebejistému a tvořivému využívání digitálních technologií a práce s informacemi, aby se mohli aktivně uplatnit ve společnosti a na trhu práce
- rozvíjíme schopnost analyzovat a syntetizovat, zevšeobecňovat, hledat vhodné způsoby řešení problémů a ověřovat je v praxi
- vedeme k přesnému vyjadřování myšlenek a postupů a jejich zaznamenání
- směřujeme žáky ke kritickému myšlení, kreativitě, schopnosti řešit problémy, spolupracovat a účinně komunikovat
- rozvíjíme schopnost rozlišit přínosy a rizika využívání digitálních technologií v osobní i společenské rovině

3.4 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Výchovný poradce a třídní učitel zjišťují vzdělávací potřeby žáků a zajišťují se souhlasem zákonných zástupců žáka provedení odborné diagnostiky žáka ve školském poradenském zařízení (ŠPZ). Naše škola úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou v Přerově, SPC pro sluchově postižené v Olomouci a SPC pro mentálně postižené, do kterých se souhlasem zákonných zástupců doporučujeme žáky k vyšetření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňujeme i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Na základě diagnostiky PPP jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Na základě odborného posudku ŠPZ výchovný poradce, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka vytvářejí a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě

podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci. Individuální vzdělávací plán platí jeden školní rok, po roce se vyhodnotí. Ve škole pracují asistenti pedagoga.

Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou integrováni v rámci běžných tříd. Pro výuku těchto žáků vytváříme podnětné a vstřícné prostředí. Pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají v oblastech práce s těmito žáky. Škola využívá při vzdělávání těchto žáků asistentů pedagoga.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků budeme uplatňovat principy diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu a v souladu s těmito principy může být do IVP na doporučení ŠPZ zařazována speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

Na doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory jsou v naší škole využívána podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedená v Katalogu podpůrných opatření.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsme schopni vytvořit vhodné podmínky.

3.5 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

3.5.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Důležitou součástí naší pedagogické práce je včasné rozpoznání a podchycení talentu žáků. Výuka bude probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Naším cílem je zajistit, aby i skupina žáků nadaných a mimořádně nadaných byla v průběhu svého základního vzdělávání podporována tak, aby došlo k co nejlepšímu naplnění jejich vzdělávacích možností.

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem. Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků naše škola spolupracuje se školským poradenským zařízením. Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

Škola je připravena využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků - **Plán pedagogické podpory (PLPP) a Individuální vzdělávací plán (IVP)**. **PLPP je nově zaváděné podpůrné opatření a týká se nadaných žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně, tedy žáků s mírnými úpravami ve vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy (ale mohou trvat i po celou dobu jeho vzdělávání).**

Pro nadaného či mimořádně nadaného žáka škola poskytuje PLPP, který sestaví třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit např. metody práce s žákem, způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností aj. Výchovný poradce koordinuje průběh přípravy a realizaci PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

Žáci nadaní a mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd.

3.5.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola je připravena na tyto žáky klást větší nároky a nabízet jim další možnosti rozvoje podle jejich zaměření. Rozhodující objem práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky je soustředěn na:

- možnost předčasného nástupu dítěte ke školní docházce
- testování schopností žáka školy
- tolerování vlastního pracovního tempa
- možnost účasti žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- nabídku možností uplatnění mimo školu (soutěže, olympiády)
- zadávání individuálních a samostatných úkolů, projektů, které rozvíjejí zájem žáka

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova jsou integrována do obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů. Přehled je zpracován v příložené tabulce **Integrace průřezových témat**.

Průřezová témata jsou realizována formou projektů a integrace do předmětu.

Průřezová témata používáme pod těmito zkratkami:

OSV	Osobnostní a sociální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MuV	Multikulturní výchova
EV	Environmentální výchova
MeV	Mediální výchova

4 Učební plán

Tabulace učebního plánu včetně vysvětlujících poznámek je přílohou č. 1 tohoto dokumentu.

5 Učební osnovy

Učební osnovy včetně názvu, charakteristiky, vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů a integrace průřezových témat jsou uvedeny v samostatné příloze č. 2.

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Způsoby hodnocení žáků a kritéria hodnocení jsou obsahem **Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků Základní školy a Mateřské školy Horní Moštěnice, příspěvkové organizace**, který je součástí **Vnitřního řádu Základní školy a Mateřské školy Horní Moštěnice, příspěvkové organizace**. Oba uvedené dokumenty jsou přílohou tohoto školního vzdělávacího programu.

6.2 Autoevaluace školy

Hodnocení práce školy je obsaženo v každoroční výroční zprávě, kterou zpracovává ředitel školy ve spolupráci s pedagogickým sborem.

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola nutně musí věnovat velkou pozornost autoevaluaci vzdělávacího procesu jako celku. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu, tj. zjištění přinášející informace o tom, jak funguje školní vzdělávací program a jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy, například při pravidelných řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskusích apod. Jiné pohledy hodnocení školy budou sledovány na základě shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům nebo pedagogickým pracovníkům.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího například práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání se zákonnými zástupci, záznamy ze vzájemných hospitací atd. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinelé hospitace, ale i o informace, jak učitelé výuku plánují, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání.

Cíle (zaměření) evaluace jsou stanoveny tak, aby došlo k vyhodnocení činnosti zejména v těchto oblastech:

- podmínky a průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- řízení školy
- spolupráce se zákonnými zástupci
- klima školy – žáci, zaměstnanci

Evaluační činnosti budou prováděny na základě aktuální situace a potřeb školy.

7 Slovníček pojmů ke ŠVP Základní školy a Mateřské školy Horní Moštěnice

autoevaluace školy

doporučená součást *školního vzdělávacího programu*; slouží k posuzování činnosti školy plánované ve *školním vzdělávacím programu*; autoevaluaci provádějí všichni účastníci vyučovacího procesu; autoevaluace slouží jako zpětná vazba k činnosti školy i jako východisko pro další školní práci

autismus

uzavření se do vnitřního psychického světa, s poruchou kontaktu s realitou, neschopností jedince navazovat sociální vztahy, komunikovat

disponibilní časová dotace

je využita k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace, k nabídce dalších volitelných vzdělávacích obsahů, využití disponibilní časové dotace je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy

environmentální výchova

umožňuje celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, vede k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti

integrace žáků

zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a žáků mimořádně nadaných do běžných tříd a jejich vzdělávání v souladu s individuálními vzdělávacími potřebami

klíčové kompetence

klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích. Jsou klíčem k úspěšnosti člověka v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě. Na utváření klíčových kompetencí se podílejí všechny vzdělávací oblasti, které poskytují svým obsahem dostatek příležitostí k jejich naplňování.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány **kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní a kompetence digitální**. Naplňování těchto kompetencí probíhá pomocí výchovně vzdělávacích strategií

kompetice

soutěž, soupeření, rivalita, soutěživost

mimořádně nadaný žák

je žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech

nadaný žák

tímto pojmem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech

očekávané výstupy

stěžejní část jednotlivých oborů vzdělávacích oblastí; jsou závazné a ověřitelné, mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené a využitelné v běžném životě, vymezují úroveň, které mají žáci prostřednictvím učiva dosáhnout, jsou závazné na konci 5. a 9. ročníku

podpůrná opatření

jsou definována školským zákonem a představují podporu pro práci pedagoga se žákem, kdy jeho vzdělávání v různé míře vyžaduje upravit průběh jeho vzdělávání

plán pedagogické podpory

stručně popisuje vzdělávací a výchovné problémy žáka a stanoví metody práce se žákem, organizaci vzdělávání žáka, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností žáka i jeho hodnocení

průřezová témata

tvorí povinnou součást základního vzdělání, pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot; v rámci školního vzdělávacího programu tvoří součást jednotlivých vyučovacích předmětů, mohou být realizovány i jako samostatný předmět nebo formou projektů, seminářů, kurzů apod.

rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

je dokument, který vymezuje vše, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání žáků, včetně vzdělávání v odpovídajících ročnících víceletých středních škol; specifikuje klíčové kompetence, vymezuje očekávané výstupy, zařazuje průřezová témata, podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu

reedukační péče

je péče spojená s využitím metod speciální pedagogiky při úpravě narušených funkcí (sluchu, zraku, řeči, pohybových a rozumových schopností)

školský zákon

zkrácený název pro Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

školské poradenské zařízení

provádí odbornou diagnostiku žáka

výchovně vzdělávací strategie

uplatňování postupů, metod a forem práce, aktivit, které jsou potřebné k realizaci školního vzdělávacího programu a vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka

vzdělávací oblasti

části, které vznikly členěním obsahu základního vzdělávání (např. Člověk a jeho svět, Člověk a příroda)

vzdělávací obory

části vzdělávací oblasti, které jsou obsahově blízké

vzdělávací obsah základního vzdělávání

souhrn lidského poznání didakticky zpracovaný pro úroveň *základního vzdělávání* poskytující žákům spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání

základní vzdělávání

vzdělávání, které je realizováno na základních školách a nižším stupni gymnázií

8 Seznam použitých zkratk

Zkratky vyučovacích předmětů

AJ	Anglický jazyk	NJ	Německý jazyk
ČJ	Český jazyk a literatura	Př	Přírodopis
ČS	Člověk a jeho svět	Pv	Pracovní výchova
D	Dějepis	Pě	Praktické činnosti
F	Fyzika	RJ	Ruský jazyk
Hv	Hudební výchova	SP	Svět práce
CH	Chemie	Tv	Tělesná výchova
Inf	Informatika	VO	Výchova k občanství
KAJ	Konverzace v anglickém jazyce	Vv	Výtvarná výchova
KT	Komunikační technologie	VZ	Výchova ke zdraví
M	Matematika	Z	Zeměpis

Ostatní zkratky

ČŠI	Česká školní inspekce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
EV	environmentální výchova
IVP	individuální vzdělávací plán
MeV	mediální výchova
MuV	multikulturní výchova
OSV	osobnostní a sociální výchova
PLPP	plán pedagogické podpory
PO	podpůrná opatření
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PT	průřezové téma
RVP	rámcový vzdělávací program
RVP ZV	rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SIPVZ	státní informační politika ve vzdělání
SPC	speciální pedagogické centrum
SPUCH	speciální poruchy učení a chování
ŠPZ	školské poradenské zařízení
ŠVP	školní vzdělávací program
VDO	výchova demokratického občana

Tento Školní vzdělávací program nahrazuje dokument z 1. 9. 2016.

Od 1. 9. 2021 je dokument platný pro 4. a 6. ročník a dále v návaznosti i pro ostatní ročníky. Pro všechny ročníky se tento dokument stane platným od 1. 9. 2024.

ŠVP byl schválen Školskou radou 27. 8. 2021

Mgr. Libor Kubík

ředitel školy

9 Aktualizace ŠVP

Datum: 1. 1. 2022

Text, str. 3, odst. 2. 1:

Všichni žáci i zaměstnanci školy mají možnost stravování v závodní restauraci. Stravování zajišťuje externí firma. Závodní restaurace včetně kuchyně se nachází v areálu školy.

Se nahrazuje:

Všichni žáci i zaměstnanci školy mají možnost stravování ve školní jídelně. Školní jídelna včetně kuchyně se nachází v areálu školy.